

Warszawa, dnia 24 marca 2009 r.

Sygn. akt SK 3/09

Trybunał Konstytucyjny

Na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.), w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedkładam wyjaśnienia w sprawie skargi konstytucyjnej z dnia 30 września 2008 r. (sygn. akt SK 3/09), jednocześnie wnosząc o stwierdzenie, że art. 47¹ w związku z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), rozumiany w ten sposób, że wyłącza dochodzenie innych, niż określone w art. 47¹ kodeksu pracy, roszczeń odszkodowawczych związanych z bezprawnym rozwiązaniem umowy o pracę za wypowiedzeniem, jest **niezgodny** z art. 64 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji oraz **nie jest niezgodny** z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji.

Uzasadnienie

I. Przedmiot kontroli

Zaskarżony w skardze konstytucyjnej art. 47¹ w związku z art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm. – tekst jednolity) – dalej cytowanej jako kodeks pracy (k.p.)) określa wysokość odszkodowania w przypadku ustalenia przez sąd, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę. Treść art. 47¹ k.p. stanowi, iż: „Odszkodowanie, o którym mowa w art. 45, przysługuje w wysokości wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy, nie niższej jednak od wynagrodzenia za okres wypowiedzenia”. Zgodnie z dyspozycją art. 300 k.p.: „W sprawach nie unormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy”.

II. Ochrona praw majątkowych

1. Zarzuty Skarżącej

Zdaniem Skarżącej art. 47¹ w związku z art. 300 k.p. jest niezgodny z art. 64 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji. W jej ocenie, określenie maksymalnej wysokości odszkodowania w przywołanej normie kolizyjnej narusza zasadę ochrony praw majątkowych. Wskazuje, iż przewidziana w zaskarżonym przepisie „[...] odpowiedzialność pracodawcy jest *de facto* niezależna od wystąpienia po stronie pracownika szkody majątkowej”, zaś „[...] przewidziane tam odszkodowanie, mające charakter odszkodowania ustawowego, wyczerpuje jednocześnie wszelkie roszczenia pracownika [...] i uniemożliwia ich dochodzenie w większym rozmiarze w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego”. Skarżąca zarzuca regulacji kodeksowej to, że chroni w wyższym stopniu interesy majątkowe pracodawcy niż pracownika.

Wskazuje, iż uzależnienie wysokości odszkodowania wyłącznie od okresu wypowiedzenia umowy, uniemożliwia dochodzenie naprawienia szkody w całości.

2. Wzorzec konstytucyjny

1. W zgodnej opinii Trybunału Konstytucyjnego i nauki prawa, art. 64 Konstytucji określa nie tylko prawo podmiotowe, gwarantujące indywidualną ochronę własności, ale ustanawia również ogólną zasadę ustrojową, wokół której zbudowany jest cały porządek społeczny i prawny państwa (por. np. L. Garlicki, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 3, komentarz do art. 64, pkt 6, s. 5-6; S. Jarosz-Żukowska, *Konstytucyjna zasada ochrony własności*, Kraków 2003, s. 32-43; wyrok z 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, OTK Z.U. z 2000 r., Nr 1, poz. 3).

Zakres przedmiotowy art. 64 ust. 1 Konstytucji obejmuje prawo własności *per se* oraz „inne prawa majątkowe” i „prawo dziedziczenia”. Biorąc pod uwagę, że roszczenie o odszkodowanie jest rodzajem prawa majątkowego (o kwalifikacji odszkodowań por. — podobnie — wyrok z 5 września 2005 r., sygn. P 18/04, OTK Z.U. z 2005 r., Nr 8, seria A, poz. 88), na potrzeby niniejszej sprawy szczególną uwagę należy poświęcić analizie konstytucyjnego standardu ochrony „praw majątkowych”.

W ustawie zasadniczej posłużono się ogólnym pojęciem „inne prawa majątkowe”, nie zostały jednak wymienione poszczególne typy tych praw. Jak wskazuje L. Garlicki: „Konstytucja nazywa i wymienia odrębnie tylko prawo własności i prawo dziedziczenia, natomiast istnienie innych praw majątkowych gwarantuje w sposób sumaryczny” (L. Garlicki, *op. cit.*, pkt 9, s. 9). Oznacza to, że ustawodawca dysponuje w tym przypadku stosunkowo znaczną swobodą tworzenia poszczególnych praw majątkowych, innych niż własność. Może je tworzyć, znosić, ograniczać i modyfikować ich treść; związany jest przy tym ogólnymi regułami tworzenia prawa, musi również działać w granicach wyznaczonych przez inne normy, zasady i wartości konstytucyjne (por. L. Garlicki, *ibidem*, pkt 9, s. 10).

Odnosząc się do ochrony „innych praw majątkowych” warto podkreślić, iż ochrona ich nie ma charakteru bezwzględego. Skoro „prawo własności, choć stanowi najpełniejsze z praw majątkowych, nie może być jednak traktowane jako *ius infinitum* i może podlegać ograniczeniom”, to tym bardziej inne prawa majątkowe

mogą podlegać ograniczeniom (por. wyrok z 12 stycznia 2000 r., sygn. P 11/98, OTK Z.U. z 2000 r., Nr 1, poz. 3). Zgodnie z art. 64 ust. 2 Konstytucji ochrona praw majątkowych ma być równa dla wszystkich. W orzecnictwie Trybunału Konstytucyjnego jest prezentowane stanowisko, zgodnie z którym ochrona praw majątkowych co do zasady nie może być różnicowana z uwagi na zakres podmiotowy; przysługuje w równym stopniu zarówno osobom fizycznym, prawnym jak i jednostkom organizacyjnym niebędącym osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną (por. wyrok z dnia 21 maja 2001 r., sygn. SK 15/00, OTK Z.U. z 2001 r., Nr 4, poz. 85; wyrok z 29 maja 2001 r., sygn. K 5/01, OTK Z.U. z 2001 r., Nr 4, poz. 87, wyrok z dnia 5 września 2005 r., sygn. P 18/04, OTK Z.U. z 2005 r., Nr 8, seria A, poz. 88; wyrok z dnia 2 czerwca 1999 r., sygn. K 34/98, OTK Z.U. z 1999 r., Nr 5, poz. 94).

2. Zasada sprawiedliwości społecznej jest zasadą wywiedzioną z art. 2 Konstytucji. Z zasady tej można wyprowadzić „[...] szczególne prawo podlegające ochronie, jakim jest prawo do sprawiedliwego traktowania, jeśli zarazem jest ono odnoszone do sfery stosunków objętych gwarancjami konstytucyjnymi, choćby ogólnie ujętymi. Jest ono sprzężone z obowiązkiem państwa stania na straży sprawiedliwości społecznej poprzez zaniechanie aktów (działań) mogących stać z nią w sprzeczności oraz eliminowanie takich aktów, które uznano za godzące w tę zasadę. Dotyczy to zarówno etapu stanowienia, jak i stosowania prawa” (wyrok z 12 grudnia 2001 r., sygn. SK 26/01, OTK Z.U. z 2001 r., Nr 8, poz. 258). Zasada sprawiedliwości społecznej nie ma charakteru jednolitego; wiąże się z nią m.in. równość praw, solidarność społeczna, minimum bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych warunków egzystencji dla osób pozostających bez pracy nie z własnej woli (por. wyrok z 22 czerwca 1999 r., sygn. K 5/99, OTK Z.U. z 1999 r., Nr 5, poz. 100). W analizowanej sprawie zasada sprawiedliwości społecznej została powołana jako kontekst normatywny dla zasady ochrony „praw majątkowych”.

3. Analiza zgodności

Ustosunkowując się do zarzutów Skarżącej należy stwierdzić, iż norma kolizyjna, sformułowana na podstawie art. 47¹ w związku z art. 300 k.p., rozumiana w ten sposób, że wyłącza dochodzenie innych, niż określone w art. 47¹ k.p., roszczeń odszkodowawczych, związanych z bezprawnym rozwiązaniem umowy o pracę za wypowiedzeniem, ogranicza prawo podmiotowe pracownika do uzyskania odszkodowania w pełnej wysokości. Zgodnie z art. 47¹ k.p. odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przysługuje pracownikowi w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia. Pomimo tego, iż art. 47¹ k.p. *expressis verbis* określa roszczenie majątkowe przysługujące pracownikowi jako „odszkodowanie”, to nie odpowiada ono cywilistycznemu pojęciu odszkodowania *sensu stricte*, które ma charakter kompensacyjny. Zgodnie z obowiązującą w prawie cywilnym zasadą, poszkodowanemu należy się odszkodowanie w granicach pełnej szkody, tzn. za stratę, którą poniósł w wyniku zdarzenia szkodzącego (*damnum emergens*) oraz nieuzyskane przez niego korzyści (*lucrum cessans*). Aby poszkodowany uzyskał odszkodowanie powinien wykazać to, że zaistniały przesłanki warunkujące odpowiedzialność odszkodowawczą (szkoda, zdarzenie, związek przyczynowy pomiędzy zaistniałym zdarzeniem a powstałą szkodą).

W związku z tym, iż podstawą roszczenia majątkowego należnego pracownikowi z tytułu rozwiązania umowy w sposób nieuzasadniony lub niezgodny z przepisami w oparciu o art. 47¹ k.p. jest wyłącznie ustawa, a nie spełnienie przesłanek warunkujących odpowiedzialność odszkodowawczą, roszczenie to jest określane jako odszkodowanie ustawowe (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1981 r., sygn. akt I PR 91/81, LEX nr 12733; M. Romer, *Prawo pracy Komentarz*, Warszawa 2005 r., s. 363). Sąd Najwyższy w wyżej przywołanym wyroku, sygn. akt I PR 91/81 podkreślił, iż: „Odszkodowanie przysługujące zgodnie z art. 58 k.p. ma charakter odszkodowania ustawowego i przysługuje pracownikowi niezależnie od wysokości rzeczywistej szkody poniesionej przez pracownika, wyczerpując przy tym wszystkie z tego tytułu uprawnienia pracownika, choćby rzeczywista szkoda była wyższa od wysokości należnego odszkodowania”. Powyższe stanowisko można odnieść do art. 47¹ k.p., gdyż roszczenie majątkowe należne pracownikowi w oparciu o dyspozycję tego artykułu ma taki sam charakter prawny jak roszczenie majątkowe

należne pracownikowi na podstawie art. 58 k.p. Obydwa przywołane przepisy regulują kwestię odszkodowania należnego pracownikowi w związku z rozwiązaniem umowy z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę; różnica tkwi w trybach rozwiązywania umów o pracę. Artykuł 47¹ k.p. określa wysokość odszkodowania w przypadku wadliwego rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem, zaś art. 58 k.p. określa wysokość odszkodowania w przypadku wadliwego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Wyłączenie możliwości dochodzenia naprawienia szkody, w zakresie nieskompensowanym przez roszczenie majątkowe należne pracownikowi w oparciu o art. 47¹ k.p. narusza jego prawa majątkowe. Pracodawca, który wyrządza szkodę pracownikowi znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji, albowiem niezależnie od wysokości wyrządzonej szkody, będzie zobowiązany do wypłaty odszkodowania ustawowego, którego górna granica nie przekroczy wynagrodzenia przysługującego pracownikowi za trzy miesiące.

Zgodnie z wykładnią normy kolizyjnej, zrekonstruowanej z art. 47¹ k.p. w związku z art. 300 k.p. pracownik jest pozbawiony prawa do dochodzenia odszkodowania „uzupełniającego” ponad szkodę, która została naprawiona w związku z wypłatą świadczenia pieniężnego w wysokości określonej w zaskarżonym przepisie. W orzecznictwie prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym wyłączenie prawa do dochodzenia odszkodowania „uzupełniającego” w reżimie odpowiedzialności kontraktowej lub deliktowej jest uzasadnione tym, że kodeks pracy w sposób pełny reguluje kwestię świadczeń majątkowych pracownika. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lutego 1991 r. wskazał, iż: „Skoro kwestia świadczeń majątkowych z tytułu pozostawania bez pracy w następstwie wadliwego rozwiązania stosunku pracy przez zakład pracy została w sposób kompleksowy i wyczerpujący uregulowana w kodeksie pracy, to nie ma podstaw do sięgania w tym zakresie (odpowiedzialności) do przepisów prawa cywilnego poprzez art. 300 k.p.” (wyrok z dnia 13 lutego 1991 r., sygn. akt I PR 420/90, LEX nr 13259).

Analizując normę kolizyjną, składającą się z art. 47¹ k.p. w związku z art. 300 k.p. w kontekście zgodności z wzorcem konstytucyjnym – art. 64 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji - warto odnieść się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 listopada 2007 r., o sygn. SK 18/05, w którym została stwierdzona niezgodność art. 58 k.p. w zw. z art. 300 k.p. z przywołanym wzorcem

(wyrok został opublikowany w OTK Z.U. z 2007 r., Nr 10, seria A, poz. 128). W wyroku tym, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż „[...] w następstwie normy kolizyjnej wywiezionej przez Sąd Najwyższy i inne sądy orzekające z przepisów art. 58 w związku z art. 300 k.p. może dojść do naruszenia praw majątkowych pracownika (art. 64 ust. 1 Konstytucji) bezprawnie zwolnionego z pracy, w sposób sprzeczny z zasadami sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji). Naruszenie zasady sprawiedliwości społecznej polega na uniemożliwieniu pracownikowi uzyskania pełnego naprawienia szkody wyrządzonej bezprawnym rozwiązaniem stosunku pracy. Należy wziąć przy tym pod uwagę, że pracownik jest stroną słabszą, zasługującą na mocniejszą ochronę”. Mając na względzie tożsamość charakteru prawnego roszczeń majątkowych należnych pracownikowi w oparciu o art. 47¹ k.p. i art. 58 k.p., należy dojść do wniosku, iż normy kolizyjne zbudowane z tychże przepisów wraz z przepisem związkowym - art. 300 k.p. - są podobne treściowo, a więc uzasadnione jest przyjęcie stanowiska, zgodnie z którym art. 47¹ k.p. w związku z art. 300 k.p., rozumiany w ten sposób, że wyłącza dochodzenie innych, niż określone w art. 47¹ k.p., roszczeń odszkodowawczych, związanych z bezprawnym rozwiązaniem umowy o pracę za wypowiedzeniem, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji. Z uwagi na podobieństwo *de facto* i *de iure* analizowanej sprawy ze sprawą - o sygn. SK 18/05, w której zapadł już wyrok stwierdzający niezgodność przepisów kodeksu pracy z powołanym wzorcem konstytucyjnym, można spodziewać się, iż Trybunał Konstytucyjny również w przedmiotowej sprawie zajmie podobne stanowisko.

III. Droga do sądu

1. Zarzuty Skarżącej

Zdaniem Skarżącej art. 47¹ w związku z art. 300 k.p. jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji. W ocenie Skarżącej określenie maksymalnej wysokości odszkodowania w przywołanej normie kolizyjnej wyłącza możliwość dochodzenia przed sądem odszkodowania za szkodę rzeczywiście poniesioną przez pracownika. Skarżąca wskazuje, iż: „[...] mimo dopuszczalności

wniesienia powództwa odszkodowawczego sąd, powołując się na wskazany wyżej przepis, nie bada faktycznej wysokości szkody”. W ocenie Skarżącej, wadliwe rozwiązania legislacyjne powodują to, iż sądy wydają wyroki oddalające powództwa pracowników bez badania przesłanek związanych z odpowiedzialnością odszkodowawczą. W konsekwencji, dochodzi do naruszenia art. 77 ust. 2 Konstytucji w związku z nieprzestrzeganiem zasady demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

2. Wzorzec konstytucyjny

1. Artykuł 77 ust. 2 Konstytucji wyraża podmiotowe „prawo do sądu”, stanowiąc dopełnienie art. 45 ust. 1 Konstytucji, a ponadto jest postrzegany jako przepis gwarancyjny wobec materialnego prawa do sądu wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji (por. L. Garlicki, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 5, komentarz do art. 77, pkt 21, s. 23-24). Treścią art. 77 ust. 2 Konstytucji jest ustanowienie „zakazu zamykania drogi sądowej” dla dochodzenia naruszonych wolności i praw konstytucyjnych (por. L. Garlicki, *ibidem*, pkt 25, s. 28, wyrok z 9 czerwca 1998 r., sygn. K 28/97, OTK Z.U. z 1998 r., Nr 4, poz. 50, wyrok z 14 marca 2005 r., sygn. K 35/04, OTK Z.U. z 2005 r., Nr 3, seria A, poz. 23). Przepis art. 77 ust. 2 Konstytucji odnosi się do wszystkich materialnych elementów prawa do sądu, a więc prawa do właściwej procedury oraz prawa do uzyskania wyroku sądowego (L. Garlicki, *op.cit.*, pkt 23, s. 26). Przepis ten stanowi „zakaz zamykania drogi sądowej”, ale to nie wyklucza różnego rodzaju ograniczeń w dostępie do sądu, zwłaszcza ograniczeń proceduralnych (por. L. Garlicki, *ibidem*, pkt 23, s. 26). Artykuł 77 ust. 2 Konstytucji nie odnosi się do regulacji, które jedynie ograniczają prawo do sądu, wówczas znajdują zastosowanie art. 45 ust. 1 i art. 31 ust. 3 zd. 1 Konstytucji.

2. „Prawo do sądu” wynika z zasady demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, określonej w art. 2 Konstytucji. Zasada ta „odnosi się nie tylko do tworzenia prawa, lecz ponadto do jego stosowania” (por. W. Sokolewicz, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, t. 5, komentarz do art. 2, pkt 24, s. 27). „Stosowanie prawa jest z reguły poprzedzone jego wykładnią, zaś zasada z art. 2 stanowi <<klucz

do czytania innych przepisów prawnych>>” (W. Sokolewicz, *ibidem*, pkt 24, s. 27). „Z art. 2 wynika nakaz adresowany do wszystkich organów stosujących prawo, by stosowały wykładnię <<zgodną z konstytucją>>, tj. starały się nadawać interpretowanym przepisom sens najbardziej odpowiadający wartościom chronionym konstytucyjnie” (W. Sokolewicz, *ibidem*, pkt 24, s. 27).

3. Analiza zgodności

Odnosząc się do zarzutów Skarżącej w zakresie dotyczącym niezgodności normy kolizyjnej, składającej się z art. 47¹ w związku z art. 300 k.p. z wzorcem konstytucyjnym, określonym w art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji, należy stwierdzić, iż są one niezasadne. Skarżąca podała nieadekwatny wzorzec konstytucyjny, albowiem „zakaz zamykania drogi sądowej” wiąże się z prawem do właściwej procedury oraz prawem do wydania wyroku; nie odnosi się do prawa materialnego. Powyższe stanowisko znajduje odzwierciedlenie w przywołanym powyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W wyroku tym, Trybunał przy badaniu normy kolizyjnej art. 58 w związku z art. 300 k.p. z wzorcem konstytucyjnym, określonym m.in. w art. 77 ust. 2 Konstytucji wskazał, iż: „[...] powołane postanowienia ustawy zasadniczej nie mogą stanowić w analizowanym wypadku adekwatnych wzorców kontroli. Zarzut stawiany przez skarżącą ma charakter *stricte* materialnoprawny i nie pozostaje w żadnej relacji do norm konstytucyjnych gwarantujących dostęp do sądu oraz określających wymogi ukształtowania sprawiedliwej procedury sądowej. Tok rozumowania zaprezentowany przez skarżącą prowadzi wykładnię art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji *ad absurdum*: wedle tego ujęcia, zarzut naruszenia powołanych przepisów ustawy zasadniczej można byłoby bowiem skutecznie postawić każdej regulacji materialnoprawnej, która przesądza o wydaniu przez sąd orzeczenia o treści niezgodnej z subiektywnym wyobrażeniem zainteresowanej, skarżącej strony” (wyrok z dnia 27 października 2007 r., sygn. SK 18/05, OTK Z.U. z 2007 r., Nr 10, seria A, poz. 128).

Analiza zgodności zaskarżonej normy kolizyjnej zrekonstruowanej z art. 47¹ w związku z art. 300 k.p. w świetle art. 2 Konstytucji jest niecelowa, z uwagi na to, iż przepis ten został powołany jedynie jako związkowy w zakresie

w jakim wyraża zasadę sprawiedliwości społecznej; nie może także stanowić samodzielnego wzorca kontroli w sprawie zainicjowanej skargą konstytucyjną.

Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, że art. 47¹ w związku z art. 300 k.p., rozumiany w ten sposób, że wyłącza dochodzenie innych, niż określone w art. 47¹ k.p., roszczeń odszkodowawczych, związanych z bezprawnym rozwiązaniem umowy o pracę za wypowiedzeniem, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji.

IV. Dodatkowe wnioski Sejmu RP

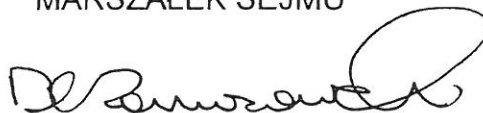
Wyrok Trybunału Konstytucyjnego zwykle odnosi się do konkretnej jednostki redakcyjnej tekstu prawnego (przepisu). Niekiedy Trybunał decyduje się jednak na sformułowanie sentencji w sposób odbiegający od prostego schematu: przepis zgodny lub niezgodny z przepisem o wyższej mocy prawnej. Powołując się na obowiązek przestrzegania w trakcie kontroli konstytucyjności prawa zasady wstrzemięźliwości sędziowskiej i nakazu wykładni aktów normatywnych w zgodzie z Konstytucją, Trybunał stwierdza wówczas zgodność lub niezgodność przepisu w określonym rozumieniu. Oznacza to, że rozstrzygnięcie Trybunału skierowane jest do normy prawnej, wywiedzionej z przepisów stanowiących przedmiot kontroli.

Posłużenie się przez Trybunał techniką wyroku interpretacyjnego powoduje, że nawet przy stwierdzeniu niekonstytucyjności lub nielegalności przepisu, formalnie pozostaje on w systemie prawa (jednostka redakcyjna tekstu aktu normatywnego nie zostaje derogowana), natomiast uchylana jest zawarta w nim norma prawna (jedna z norm prawnych mających potencjalnie źródło w brzmieniu przepisu). Tym samym w wymiarze praktycznym zostaje ustanowiony powszechnie obowiązujący zakaz interpretacji przepisu, która mogłaby doprowadzić do jego odczytania i zastosowania w sposób sprzeczny z dyspozytywem (sentencją) wyroku sądu konstytucyjnego.

W niniejszym przypadku istnieją przesłanki, aby wnioskować o wydanie przez Trybunał Konstytucyjny wyroku interpretacyjnego, stwierdzającego zgodność art. 47¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, w brzmieniu przytoczonym

w *petitum* pisma. Pozwoli to utrzymać w systemie prawa regulację, w oparciu o która zwolniony pracownik może dochodzić „odszkodowania ustawowego” (art. 47¹ k.p.), a jednocześnie przesądzić, że w praktyce stosowania prawa wykładnia kwestionowanego przepisu będzie kształtowana w zgodzie z ustawą zasadniczą.

MARSZAŁEK SEJMU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bronisław Komorowski', with a large, stylized loop at the end.

Bronisław Komorowski